TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2011. gada 24. maijā *

Lieta C-52/08

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2008. gada 12. februārī cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv H. Stēvlbeks [*H. Støvlbæk*] un P. Andrade [*P. Andrade*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

ko atbalsta

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, ko pārstāv S. Osovskis [*S. Ossowski*], pārstāvis, kam palīdz K. Smits [*K. Smith*], *barrister*,

persona, kas iestājusies lietā,

* Tiesvedības valoda — portugāļu.

pret

Portugāles Republiku, ko pārstāv L. Inešs Fernandišs [*L. Inez Fernandes*] un F. S. Gaspare Rosa [*F. S. Gaspar Rosa*], pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta

Čehijas Republika, ko pārstāv M. Smoleks [*M. Smolek*], pārstāvis,

Lietuvas Republika, ko pārstāv D. Krjaučūns [*D. Kriaučiūnas*] un E. Matuļonīte [*E. Matulionytė*], pārstāvji,

Slovēnijas Republika, ko pārstāv V. Klemenca [*V. Klemenc*] un Ž. Cilenšeka Bončina [*Ž. Cilenšek Bončina*], pārstāves,

Slovākijas Republika, ko pārstāv J. Čorba [*J. Čorba*], pārstāvis,

personas, kas iestājušās lietā.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji A. Ticano [*A. Tizzano*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents) un Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*], tiesneši R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], E. Juhāss [*E. Juhász*], Dž. Arestis [*G. Arestis*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], K. Toadere [*C. Toader*] un M. Safjans [*M. Safjan*],

ģenerāladvokāts P. Kruss Viljalons [*P. Cruz Villalón*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 28. aprīļa tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2010. gada 14. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Savā prasības pieteikumā Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka Portugāles Republika, nepieņemot normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 7. septembra Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (OV L 255, 22. lpp.), nav izpildījusi šajā direktīvā noteiktos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

2 Direktīvas 2005/36 preambulas 9. apsvērumā ir teikts: "Attiecībā uz uzņēmējdarbības veikšanas brīvību joprojām uzturot spēkā principus un aizsardzības pasākumus, kas ir dažādo atzīšanas sistēmu pamatā, šādu sistēmu noteikumi būtu jāpilnveido, ņemot vērā pieredzi."

3 Atbilstoši šīs direktīvas preambulas 14. apsvērumam "ar [Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīvu 89/48/EEK par vispārēju sistēmu tādu augstākās izglītības diplomu atzīšanai, ko piešķir par vismaz trīs gadu profesionālo izglītību (OV 1989, L 19, 16. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 5. nod., 1. sēj., 337. lpp.)], izveidotais atzīšanas mehānisms paliek nemainīgs".

4 Direktīvas 2005/36 preambulas 41. apsvērumā ir noteikts, ka tā "neskar [EKL] 39. panta 4. punkta un 45. panta piemērošanu [neliedz piemērot EKL 39. panta 4. punktu un 45. pantu], jo īpaši attiecībā uz notāriem".

5 Direktīvas 2005/36 2. panta 3. punkta redakcija ir šāda:

"Ja attiecībā uz kādu noteiktu reglamentēto profesiju atsevišķā Kopienas tiesību aktā paredzēti citi specifiski pasākumi, kas tieši saistīti ar profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, tad attiecīgos šīs direktīvas noteikumus nepiemēro."

6 Notāra amats nav ticis reglamentēts nevienā citā minētā 2. panta 3. punktā paredzētā veida Savienības tiesību aktā.

7 Direktīvas 2005/36 62. pantā ir noteikts, ka Direktīva 89/48 kopš 2007. gada 20. oktobra ir atcelta.

Valsts tiesiskais regulējums

8 Portugāles tiesību sistēmā notāri savus amata pienākumus pilda kā brīvās profesijas pārstāvji. Šā amata darbība tiek regulēta 2004. gada 4. februāra Dekrētlikumā Nr. 26/2004 par notariāta statūtu apstiprināšanu (2004. gada 4. februāra *Diário da República* I, sērija-A, Nr. 29; turpmāk tekstā — "Notariāta statūti").

9 Notariāta statūtu 1. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Notārs ir jurists, kura uzrakstītie dokumenti, kas taisīti, veicot viņa darba pienākumus, ir publiski ticami.

2. Notārs ir gan amatpersona, kas apliecina dokumentus un nodrošina to glabāšanu, gan brīvo profesiju pārstāvis, kas rīkojas patstāvīgi, objektīvi un kuru brīvi izvēlas ieinteresētās personas."

10 Minēto statūtu 4. panta 1. punktā ir noteikts, ka "notāram vispārīgi ir pienākums taisīt publiskus dokumentus atbilstoši ieinteresēto personu gribai, kuru atbilstību likumam viņam ir jānodrošina ar savu izpēti un interpretāciju, izskaidrojot ieinteresētajām personām to nozīmi un piemērojamību".

11 To pašu statūtu 4. panta 2. punktā precizēts, ka notāra kompetencē ir tostarp noformēt testamentus un citus publiskus aktus, veikt rakstu vai parakstu apliecināšanu vai atzīšanu, izsniegt apliecības, apliecināt tulkojumus, izsniegt apliecinātus izrakstus un norakstus, rakstīt sanāksmju protokolus un glabāt dokumentus.

12 Saskaņā ar Notariāta statūtu 25. pantu iecelšana notāra amatā ir pakārtota šādiem kumulatīviem nosacījumiem:

— pretendentam nav nedz liegts strādāt valsts amatā, nedz aizliegts pildīt notāra amata pienākumus;

— pretendentam jābūt Portugāles tiesību aktos atzītam diplomam tiesību zinātnēs;

— pretendentam jābūt izgājušam notāra praksi, un

— pretendentam jābūt izturējušam Notāru padomes rīkoto konkursu.

13 Ar 2004. gada 4. februāra Dekrētlikumu Nr. 27/2004 (2004. gada 4. februāra *Diário da República* I, sērija-A, Nr. 29) ir izveidota Notāru kolēģija. Savukārt notāra kvalifikācijas piešķiršana ir regulēta tieslietu ministra 2004. gada 21. aprīļa Lēmumā Nr. 398/2004.

14 2006. gada 29. marta Dekrētlikuma Nr. 76-A/2006 (2006. gada 29. marta *Diário da República* I, sērija-A, Nr. 63) 38. pantā ir noteikts, ka tiesības apliecināt, apstiprināt un atzīt dokumentus ir piešķirtas arī arhivāriem un reģistrācijas dienestu amatpersonām, atzītām tirdzniecības vai rūpniecības palātām, kā arī advokātiem un "solicitadores". Šādi apliecināts, apstiprināts un atzīts, attiecīgais dokuments tiek apveltīts ar tādu pašu pierādījuma spēku, kāds tam būtu bijis, ja tas būtu taisīts pie notāra.

15 Kā tiesas sēdē paskaidroja Portugāles Republika, Portugāles likumdevējs ir pakāpeniski atteicies no prasības notariāli apliecināt gandrīz visus dokumentus, kuri agrāk šādi bija jāapliecina.

Pirmstiesas procedūra

16 Komisija saņēma sūdzību par to, ka attiecībā uz notāra amatu Portugālē nav transponēta Direktīva 89/48. Izskatījusi šo sūdzību, Komisija 2001. gada 20. decembra brīdinājuma vēstulē lūdza Portugāles Republikai divu mēnešu laikā iesniegt savus apsvērumus par šīs direktīvas netransponēšanu.

17 2002. gada 17. jūnija atbildē uz brīdinājuma vēstuli Portugāles Republika Komisijai darīja zināmu, ka tiesību aktos jautājumā par iecelšanu notāra amatā tobrīd tika izdarīti grozījumi.

18 2006. gada 18. oktobrī Komisija šai dalībvalstij nosūtīja argumentētu atzinumu, kurā secināja, ka minētā dalībvalsts nav izpildījusi Direktīvā 89/48 noteiktos pienākumus. Šī iestāde aicināja Portugāles Republiku veikt vajadzīgos pasākumus šā argumentētā atzinuma prasību izpildei divu mēnešu laikā pēc tā saņemšanas.

19 2007. gada 24. janvāra vēstulē Portugāles Republika izklāstīja iemeslus, kādēļ tā Komisijas aizstāvēto nostāju uzskata par nepamatotu.

20 Šādos apstākļos Komisija nolēma celt šo prasību.

Par prasību

Lietas dalībnieku argumenti

21 Komisija apgalvo, pirmkārt, ka notāri nepiedalās valsts varas īstenošanā EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē. Šajā ziņā tā atgādina, ka, tā kā šajā tiesību normā ir paredzēts izņēmums no brīvības veikt uzņēmējdarbību, tā esot jāinterpretē šauri (1974. gada 21. jūnija spriedums lietā C-2/74 *Reyners*, *Recueil*, 631. lpp., 43. punkts).

22 Minētā izņēmuma piemērošanas jomā turklāt esot ietilpināmas tikai darbības, kuras pašas par sevi ir tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā (iepriekš minētais spriedums lietā *Reyners*, 44. un 45. punkts). Saskaņā ar Komisijas teikto valsts varas jēdziens nozīmē, ka tiek izmantotas tādas lēmumu pieņemšanas pilnvaras, kuras ir

plašākas par vispārīgajās tiesībās paredzētajām un kuras izpaužas kā spēja rīkoties neatkarīgi no citu subjektu gribas vai pat pret šo gribu. Proti, saskaņā ar Tiesas judikatūru valsts vara izpaužoties piespiešanas tiesību izmantošanā (1998. gada 29. oktobra spriedums lietā C-114/97 Komisija/Spānija, *Recueil*, I-6717. lpp., 37. punkts).

23 Tādējādi EKL 45. panta pirmās daļas piemērošanas jomā neietilpstot darbības, ar kurām tiek palīdzēts valsts varas darbībai vai tā tiek atbalstīta (šajā ziņā skat. 1993. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-42/92 *Thijssen*, *Recueil*, I-4047. lpp., 22. punkts).

24 Pēc Komisijas un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes domām, darbības, ar kurām notiek dalība valsts varas īstenošanā, esot jānošķir no vispārējās interesēs veiktajām. Proti, vispārējās interesēs dažādām profesijām esot piešķirtas īpašas pilnvaras, tomēr ar tām nenotiek dalība valsts varas īstenošanā.

25 Tātad, tā kā Portugāles tiesību aktos notāriem nav piešķirtas lēmumu pieņemšanas tiesības, tie nepiedaloties valsts varas īstenošanā.

26 Otrkārt, Komisija saistībā ar Direktīvas 2005/36 prasībām izvērtē nosacījumus, kuriem Portugālē ir pakārtota iecelšana notāra amatā.

27 Šī iestāde, gluži tāpat kā Apvienotā Karaliste, uzskata, ka šīs direktīvas preambulas 41. apsvērumā notāra amats nav izslēgts no minētās direktīvas piemērošanas jomas. Šis preambulas apsvērums esot jāinterpretē tādējādi, ka EKL 45. panta pirmā daļa ir

piemērojama notāra amatam tiktāl, ciktāl šis amats piedalās valsts varas īstenošanā. Tomēr, tā kā Portugāles tiesību sistēmā notārs nepiedalās valsts varas īstenošanā, Direktīva 2005/36 tam esot piemērojama.

28 Šajā ziņā Komisija norāda, ka notāra amata veikšana Portugālē ir pakārtota pieciem nosacījumiem. Pirmkārt, pretendentiem esot jābūt diplomam tiesību zinātnēs, ko izdevusi kāda Portugāles universitāte, vai saskaņā ar Portugāles tiesību aktiem tam pielīdzinātam augstskolas diplomam. Otrkārt, kandidātiem esot jāiztur konkurss notāra kvalifikācijas iegūšanai. Treškārt, tiem esot jāiziet prakse, kuras beigās pilntiesīgs notārs sniedz atzinumu par praktikanta piemērotību šim amatam. Ceturtkārt, pēc minētās prakses iziešanas kandidātiem esot jāiztur otrs konkurss iecelšanai amatā. Piektkārt, kandidāti, stājoties amatā, dodot zvērestu tieslietu ministram un notāru kolēģijas priekšsēdētājam.

29 Komisija uzskata, ka pirmie trīs no iepriekšējā punktā minētajiem nosacījumiem nav saderīgi ar Direktīvas 2005/36 prasībām. Proti, pirmais nosacījums esot pretrunā šīs direktīvas 13. panta 1. punktam un 14. panta 3. punktam, jo ar to Portugālē tiekot aizliegts iecelt notāra amatā personas, kas saņēmušas citu dalībvalstu universitāšu izdotus diplomus tiesību zinātnē vai par pielīdzināmiem neuzskatītus augstskolu diplomus. Otrais nosacījums esot pretrunā tostarp minētās direktīvas 14. panta 3. punktam tiktāl, ciktāl konkurss notāra kvalifikācijas iegūšanai attiecoties uz plašu priekšmetu klāstu, neņemot vērā kandidāta diploma vai izglītības dokumenta iegūšanā jau apgūtos priekšmetus. Jautājumā par trešo nosacījumu tiek norādīts, ka attiecīgā prakse esot ne tikai adaptācijas periods, bet arī vienlaikus zināšanu pārbaude, lai gan Direktīvas 2005/36 14. panta 3. punktā esot aizliegts adaptācijas periodu apvienot ar zināšanu pārbaudi.

30 Portugāles Republika, kuras prasījumus atbalsta Lietuvas Republika, Slovēnijas Republika un Slovākijas Republika, apgalvo, pirmkārt, ka notārs atbilstoši Savienības tiesību aktiem un Tiesas judikatūrai piedalās valsts varas īstenošanā EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē.

31 Proti, 2003. gada 30. septembra spriedumā lietā C-405/01 *Colegio de Oficiales de la Marina Mercante Española* (*Recueil*, I-10391. lpp., 42. punkts) Tiesa esot apstiprinājusi, ka notāra darbības saistībā ar testamentu noformēšanu ir dalība valsts varas prerogatīvu īstenošanā.

32 Eiropas Parlaments 1994. gada 18. janvāra rezolūcijā par notariāta stāvokli un organizāciju Kopienas divpadsmit dalībvalstīs (OV C 44, 36. lpp.), kā arī 2006. gada 23. marta rezolūcijā par juridiskajām profesijām un vispārējām interesēm tiesību sistēmu darbībā (OV C 292E, 105. lpp.) esot secinājis, ka EKL 45. panta pirmā daļa ir piemērojama notāra amatam.

33 Tāpat Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 8. jūnija Direktīvā 2000/31/EK par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV L 178, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 13. nod., 25. sēj., 399. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīvā 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV L 376, 36. lpp.) notāra darbības esot izslēgtas no to piemērošanas jomas.

34 Notāru dalību valsts varas īstenošanā apliecinot arī noteikti notāra statusa aspekti, proti, tostarp tā amatpersonas statuss, tam piemērojamie *numerus clausus* noteikumi, zvēresta došana un likumā paredzētie [amatu] nesavienojamības gadījumi.

35 Jautājumā par apgalvoto Direktīvas 2005/36 netransponēšanu Portugāles Republika, Lietuvas Republika un Slovēnijas Republika apgalvo, otrkārt, ka šīs direktīvas preambulas 41. apsvērumā ir skaidri noteikts, ka tā "neskar [EKL] 39. panta 4. punkta un 45. panta piemērošanu [neliedz piemērot EKL 39. panta 4. punktu un 45. pantu], jo īpaši attiecībā uz notāriem". Šī atruna apstiprinot, ka notāra amats ir izslēgts no Direktīvas 2005/36 piemērošanas jomas. Līdzīga atruna esot bijusi Direktīvas 89/48 preambulas 12. apsvērumā.

36 Atsaucoties uz Direktīvas 2005/36 sagatavošanas materiāliem, tostarp [likumdošanas atzinumu] par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu (OV 2004, C 97E, 230. lpp.), kas 2004. gada 11. februārī pieņemts pirmajā lasījumā, Portugāles Republika secina, ka Savienības likumdevējs ir izslēdzis notāra amatu no minētās direktīvas piemērošanas jomas.

37 Čehijas Republika uzskata, ka tiktāl, ciktāl notāra amata pienākumu pildīšanai vajadzīgas ļoti labas uzņemošās dalībvalsts tiesību zināšanas, tas, ka tiek pārbaudītas zināšanas šīs dalībvalsts tiesību jautājumos, ir atbilstoši Direktīvas 2005/36 3. panta 1. punkta h) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem.

38 Slovēnijas Republika apgalvo, ka Tiesai esot šī prasība jānoraida pēc savas ierosmes tāpēc, ka pirmstiesas procedūras priekšmets bija apgalvotā Direktīvas 89/48 netransponēšana, savukārt šajā prasībā Portugāles Republikai tiek pārmesta Direktīvā 2005/36 paredzēto pienākumu neizpilde.

Tiesas vērtējums

Par prasības pieņemamību

39 No Komisijas prasības pieteikuma izriet, ka šī prasība attiecas uz apgalvotu Direktīvas 2005/36 netransponēšanu. Tomēr jānorāda, ka gan brīdinājuma vēstules, gan argumentētais atzinums, ko izdevusi Komisija, attiecas uz Direktīvu 89/48. Tādēļ pēc savas ierosmes jāizskata jautājums par šīs prasības pieņemamību.

40 Proti, Tiesa saskaņā ar savu judikatūru var pēc savas ierosmes pārbaudīt, vai ir izpildīti EKL 226. pantā paredzētie nosacījumi prasības par valsts pienākumu neizpildi iesniegšanai (1992. gada 31. marta spriedums lietā C-362/90 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-2353. lpp., 8. punkts, un 2004. gada 9. septembra spriedums lietā C-417/02 Komisija/Grieķija, Krājums, I-7973. lpp., 16. punkts).

41 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tas, vai, izskatot prasību, kas celta atbilstoši EKL 226. pantam, ir konstatējama pienākumu neizpilde, ir jāizvērtē, ņemot vērā Savienības tiesību normas, kas ir spēkā tā termiņa beigās, ko Komisija ir noteikusi attiecīgajai dalībvalstij argumentētā atzinuma prasību izpildei (skat. it īpaši 1996. gada 10. septembra spriedumu lietā C-61/94 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-3989. lpp., 42. punkts; 2006. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-377/03 Komisija/Beļģija, Krājums, I-9733. lpp., 33. punkts, un 2009. gada 10. septembra spriedumu lietā C-416/07 Komisija/Grieķija, Krājums, I-7883. lpp., 27. punkts). Taču jākonstatē, ka ar Direktīvu 2005/36 kopš 2007. gada 20. oktobra Direktīva 89/48 ir atcelta, proti, pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām.

42 Tomēr Tiesa jau ir nospriedusi, ka, kaut arī prasības pieteikumā ietvertie prasījumi principā nedrīkst pārsniegt argumentētā atzinuma rezolutīvajā daļā un brīdinājuma vēstulē pārmesto pienākumu neizpildi, tomēr ir pieņemama Komisijas prasība atzīt to valsts pienākumu neizpildi, kuri bija noteikti Savienības tiesību akta sākotnējā redakcijā, kas vēlāk ir tikusi grozīta vai atcelta, un kuri ir saglabāti jaunā Savienības

tiesību akta noteikumos. Turpretim strīda priekšmetu nevar paplašināt attiecībā uz pienākumiem, kas izriet no jaunajiem noteikumiem, kuriem nav ekvivalentu noteikumu attiecīgā akta sākotnējā redakcijā, citādi tas veidotu pienākumu neizpildes konstatēšanas procedūras likumības būtisko procesuālo prasību pārkāpumu (šajā ziņā skat. 1999. gada 9. novembra spriedumu lietā C-365/97 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-7773. lpp., 36. punkts; 2003. gada 12. jūnija spriedumu lietā C-363/00 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-5767. lpp., 22. punkts, un iepriekš minēto 2009. gada 10. septembra spriedumu lietā Komisija/Grieķija, 28. punkts).

43 Tādējādi Komisijas prasības pieteikumā ietvertie prasījumi atzīt, ka Portugāles Republika nav izpildījusi Direktīvā 2005/36 noteiktos pienākumus, principā ir pieņemami ar nosacījumu, ka šie pienākumi ir vienādi ar Direktīvā 89/48 noteiktajiem (skat. pēc analoģijas iepriekš minēto 2009. gada 10. septembra spriedumu lietā Komisija/Grieķija, 29. punkts).

44 Taču, kā izriet no Direktīvas 2005/36 preambulas 9. apsvēruma, paredzot pilnveidot, reorganizēt un racionalizēt esošos noteikumus, vienādojot piemērojamos principus, šajā direktīvā attiecībā uz uzņēmējdarbības veikšanas brīvību joprojām tiek paturēti spēkā principi un aizsardzības pasākumi, kas ir pamatā dažādām atzīšanas sistēmām, piemēram, Direktīvā 89/48 paredzētajai.

45 Tāpat Direktīvas 2005/36 preambulas 14. apsvērumā ir noteikts, ka tostarp ar Direktīvu 89/48 izveidotais atzīšanas mehānisms paliek nemainīgs.

46 Šajā gadījumā Komisijas pārmetums Portugāles Republikai attiecībā uz notāra amatu ir nevis par to, ka nav transponēta kāda noteikta Direktīvas 2005/36 tiesību norma, bet gan šī direktīva kopumā.

47 Šajos apstākļos jākonstatē, ka apgalvotais pienākums transponēt Direktīvu 2005/36 attiecībā uz notāra amatu ir analoģisks no Direktīvas 89/48 izrietošajam tiktāl, ciktāl, no vienas puses, principi un aizsardzības pasākumi, kas ir šajā pēdējā direktīvā noteiktās atzīšanas sistēmas pamatā, tiek uzturēti spēkā Direktīvā 2005/36 un, no otras puses, Direktīvā 89/48 paredzētais atzīšanas mehānisms pēc Direktīvas 2005/36 pieņemšanas ir palicis nemainīgs.

48 Tādēļ prasība uzskatāma par pieņemamu.

Par lietas būtību

49 Komisija pārmet Portugāles Republikai, ka tā neesot transponējusi Direktīvu 2005/36 attiecībā uz notāra amatu. Tādēļ jāizvērtē, vai šī direktīva šim amatam ir piemērojama.

50 Šajā ziņā jāņem vērā tiesiskā regulējuma, kurā tā ietilpst, konteksts.

51 Tādējādi jānorāda, ka Direktīvas 89/48, kas ir Direktīvas 2005/36 priekštece, preambulas 12. apsvērumā likumdevējs ir īpaši paredzējis, ka pirmajā no šīm direktīvām noteiktā vispārējā sistēma augstākās izglītības diplomu atzīšanai nekādi "neierobežo [EKL 45.] panta piemērošanu [neliedz piemērot EKL 45. pantu]". Šādi izteiktā atrunā ir pausta likumdevēja griba EKL 45. panta pirmajā daļā ietilpstošās darbības neietvert Direktīvas 89/48 piemērošanas jomā.

52 Taču Direktīvas 89/48 pieņemšanas laikā Tiesai vēl nebija bijusi iespēja spriest par to, vai notāra darbības ietilpst vai neietilpst EKL 45. panta pirmajā daļā.

53 Nākamajos gados pēc Direktīvas 89/48 pieņemšanas Parlaments šā sprieduma 32. punktā minētajās 1994. gada un 2006. gada rezolūcijās ir gan, no vienas puses, apstiprinājis, ka EKL 45. panta pirmā daļa bija pilnībā jāpiemēro attiecībā uz notāra amatu, gan, no otras puses, paudis vēlmi, lai tiktu atcelts paredzētais pilsonības nosacījums iespējai nodarboties ar šo amatu.

54 Turklāt laikā, kad tika pieņemta Direktīva 2005/36, ar kuru tika aizstāta Direktīva 89/48, pirmās no minētajām direktīvām preambulas 41. apsvērumā Savienības likumdevējs parūpējās paskaidrot, ka tā neliedz EKL 45. pantu piemērot "jo īpaši attiecībā uz notāriem". Taču, formulējot šo atrunu, Savienības likumdevējs nav ieņēmis nostāju par EKL 45. panta pirmās daļas un tādēļ Direktīvas 2005/36 piemērojamību attiecībā uz notāra darbībām.

55 Apliecinājums tam rodams tostarp šīs pēdējās direktīvas sagatavošanas materiālos. Proti, savā šā sprieduma 36. punktā minētajā likumdošanas atzinumā Parlaments ierosināja Direktīvas 2005/36 tekstā īpaši norādīt, ka to nepiemēro notāriem. Lai arī šis priekšlikums netika saglabāts nedz grozītajā priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (COM(2004) 317, galīgā redakcija), nedz 2004. gada 21. decembra Kopējā nostājā (EK) Nr. 10/2005, ko Padome pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 251. pantā noteikto procedūru, ar mērķi pieņemt Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu (OV 2005, C 58E, 1. lpp.), tas tā ir noticis nevis tāpēc, ka iecerētā direktīva būtu piemērojama notāra amatam, bet gan tostarp tāpēc, ka "atkāpe

no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvības principiem attiecībā uz darbībām, kas ietver tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā, [bija] paredzēta EKL 45. panta [pirmajā daļā]".

56 Šajā ziņā, ņemot vērā īpašos apstākļus, kādos norisējis likumdošanas process, kā arī no tiem izrietošo neskaidrību, kā izriet no iepriekš atgādinātā tiesību aktu konteksta, šķiet, nav konstatējams, ka argumentētajā atzinumā atvēlētā termiņa beigās ir bijis pietiekami skaidrs pienākums dalībvalstīm transponēt Direktīvu 2005/36 attiecībā uz notāra amatu.

57 Tāpēc prasība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

58 Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 2. punktu lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Portugāles Republika ir prasījusi piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā Komisijai spriedums ir nelabvēlīgs, tad jāpiespriež Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

59 Atbilstoši tā paša reglamenta 69. panta 4. punkta pirmajai daļai dalībvalstis, kas ir iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Tādēļ Čehijas Republika, Lietuvas Republika, Slovēnijas Republika, Slovākijas Republika un Apvienotā Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nosprież:

1) prasību noraidīt;

2) Eiropas Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus;

3) Čehijas Republika, Lietuvas Republika, Slovēnijas Republika, Slovākijas Republika un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste sedz savus tiesāšanas izdevumus pašas.

[Paraksti]